

นิพนธ์ต้นฉบับ

แบบวัดความสนใจ เอ็นพีไอ อินเทอร์เน็ต เซ็คลิสต์ ฉบับภาษาไทย*

เทียม ศรีคำจักร**, วรณนิภา บุญระยอง**, สายฝน ชาวล้อม**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสนใจเอ็นพีไอ อินเทอร์เน็ต เซ็คลิสต์ ฉบับภาษาไทย

วิธีการ: ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการให้นักกิจกรรมบำบัดที่มีประสบการณ์ทางคลินิก จำนวน 10 คน จาก 5 ภูมิภาคของประเทศเป็นผู้ตรวจสอบ โดยตั้งอยู่บนเกณฑ์ 3 ประการคือ 1) เป็นกิจกรรมที่อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต่อไปนี้ งานฝีมือ กีฬาที่ต้องใช้แรงกาย กิจวัตรประจำวัน การศึกษา/วัฒนธรรมหรือนันทนาการทางสังคม 2) เป็นกิจกรรมที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป 3) เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้กับงานกิจกรรมบำบัดได้ การทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีทดสอบซ้ำกับประชาชนคนไทยที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน

ผลการศึกษา: กิจกรรมในแบบวัดความสนใจส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากนักกิจกรรมบำบัด ยกเว้นกิจกรรมกระเบื้องหินอ่อน เบสบอล ดนตรีคลาสสิก ไฟเป็กเกอร์และไฟบริดจ์ที่ไม่ได้รับการยอมรับในแง่ของการเป็นที่รู้จัก ผลการทดสอบความเชื่อมั่นใน 5 กลุ่มอายุคือ 12-15 ปี, 16-18 ปี, 19-25 ปี, 26-40 ปี และ 41-60 ปี มีค่าเท่ากับ 0.98, 0.91, 0.95, 0.86 และ 0.88 ตามลำดับ

สรุป: แบบวัดความสนใจ เอ็นพีไอ อินเทอร์เน็ต เซ็คลิสต์ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง นักกิจกรรมบำบัดในประเทศไทยสามารถนำไปใช้ทางคลินิกได้ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดอยู่บางประการก็ตาม

วารสารเทคนิคการแพทย์เชียงใหม่ 2545; 35: 73-88.

คำห้ส: แบบวัดความสนใจ เอ็นพีไอ อินเทอร์เน็ต เซ็คลิสต์

* ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปี พ.ศ. 2544 คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Abstract : NPI Interest Checklist: Thai Version*

Srikhamjak T.** Bunrayong W.** Saolorm S.**

Objective: To study the reliability and content validity of NPI Interest Checklist: Thai Version

Method: The content validity of the NPI Interest Checklist was primarily determined on a clinical basis by 10 experienced occupational therapists from 5 regions of Thailand. The three criterias used to examine activities were, 1) that each activity fit to one of the following categories – Manual skills, Physical sports, Activity of Daily Living, Cultural/ Educational, or Social recreations 2) that the activities be commonly known and 3) that participating in the activity be feasible within the occupational therapy program. The subjects used for the reliability study were 150 Thai people residing in Amphur Muang Chiang Mai, using the test–retest methodology.

Results: Most of activities in NPI Interest Checklist:Thai Version were accepted by experienced occupational therapist, except the Mosaics, Baseball, Classical music, Poker and Bridge were not accepted to as commonly known activities. The reliability of the NPI Interest Checklist in 5 groups of people, which were 12–15, 16–18, 19–25, 26–40 and 41–60 years old were 0.98, 0.91, 0.95, 0.86, and 0.88, respectively.

Conclusion: Although there are some limitations in NPI Interest Checklist: Thai version, but these findings show high validity and reliability indicating that occupational therapists in Thailand can apply the NPI Interest Checklist as an assessment tool in their clinics. Bull Chiang Mai

Assoc Med Sci 2002; 35: 73–88.

Keyword: NPI Interest Checklist

---

* Supported by the 2001 Fund of the Faculty of Associated Medical Sciences, Chiang Mai University.

** Department of Occupational Therapy, Faculty of Associated Medical Sciences, Chiang Mai University.

บทนำ

ธรรมชาติของคนเรามักยอมรับและเลือก
กระทำเฉพาะสิ่งที่เห็นว่าตนสามารถทำได้ มี
คุณค่าและอยู่ในความสนใจของตนเท่านั้น' ดังนั้น

การนำวิทยาการใดๆ มาประยุกต์ใช้กับบุคคลโดย
ทั่วไปจึงต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาดังกล่าว

กิจกรรมบำบัดเป็นวิชาชีพทางการแพทย์
ที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้มีความบกพร่องทางด้าน

ร่างกาย จิตใจและพัฒนาการให้สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขตามบทบาทและขีดความสามารถของแต่ละคน² ธรรมชาติของวิชาชีพกิจกรรมบำบัดไม่เหมือนวิชาชีพแพทย์ ที่ใช้ยาหรือเทคนิคการรักษาต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ตัวผู้ป่วยได้โดยตรง แต่เป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างผู้รับบริการกับนักกิจกรรมบำบัดที่จะต้องร่วมกันวางแผนการประเมินและแก้ไขปัญหาดังกล่าว^{1,3,4} ดังนั้นการที่จะดำเนินงานใดๆ ทางกิจกรรมบำบัดจึงต้องคำนึงถึงธรรมชาติของมนุษย์ดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่องของความสนใจ (interest) นอกจากจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการทางกิจกรรมบำบัดแล้ว จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศยังพบว่าผู้ป่วยทางจิตเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถแยกแยะและจัดระเบียบความสนใจในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองได้^{5,6}

จากความสำคัญและปัญหาเกี่ยวกับความสนใจดังกล่าวมา คณะผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบการเรียนการสอนและวิจัยทางกิจกรรมบำบัด จึงมีความเห็นว่าจะมีการศึกษาและให้ความสนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อที่จะพัฒนารูปแบบการให้บริการทางกิจกรรมบำบัดให้เป็นที่พอใจและแก้ไขปัญหาด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น แต่อุปสรรคสำหรับการศึกษาเรื่องนี้คือ ปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือวัดความสนใจที่ใช้สำหรับคนไทยโดยตรง แบบวัดที่มีอยู่แปลมาจากแบบวัดความสนใจที่สร้างโดยสถาบันทางจิตประสาทในประเทศสหรัฐอเมริกาคือ The Neuropsychiatric Institute of University of California at Los Angeles หรือที่เรียกย่อๆ ว่า เอ็นพีไอ อินเตอร์เรสต์ เช็คลิสต์ (NPI Interest Checklist) ตามชื่อของสถาบันดังกล่าว ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะใช้กับคนไทยได้หรือไม่ ด้วยเหตุนี้เอง คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการทำการศึกษาเรื่องนี้ขึ้น

เพื่อจะได้ทราบว่าแบบวัดดังกล่าวสามารถนำมาใช้กับคนไทยได้หรือไม่ และควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยขนาดไหน เพื่อที่จะให้งานกิจกรรมบำบัดในประเทศไทยมีแบบวัดความสนใจที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

1. ศึกษาเอกสารอ้างอิง ทำการวิเคราะห์และออกแบบแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทยขึ้นมาเป็นฉบับร่างตามต้นฉบับเดิม เนื้อหาโดยรวมของแบบวัดแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้คือ

ส่วนที่ 1: ข้อมูลส่วนตัวของผู้ป่วย ประกอบด้วยแผนกที่ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาและวันเดือนปีที่บันทึกข้อมูล

ส่วนที่ 2: บัญชีรายชื่อกิจกรรมจำนวน 80 กิจกรรม ประกอบด้วยกลุ่มงานฝีมือ 12 กิจกรรม กีฬาฯ 12 กิจกรรม กิจวัตรประจำวัน 12 กิจกรรม การศึกษา/วัฒนธรรม 12 กิจกรรมและนันทนาการทางสังคม 32 กิจกรรม

ส่วนที่ 3: คำถามปลายเปิด ให้ผู้ป่วยบอกชื่อกิจกรรมที่ตนสนใจ แต่ไม่มีในบัญชีรายชื่อในส่วนที่ 2

ส่วนที่ 4: คำถามปลายเปิด ให้ผู้ป่วยเล่าถึงกิจกรรมยามว่างหรืองานอดิเรกที่ชื่นชอบตั้งแต่สมัยเรียนหนังสือจนถึงปัจจุบัน

2. นำรายชื่อกิจกรรมในแบบวัดฉบับร่างมาจัดเป็น 5 หมวดหมู่ ตามที่ปรากฏในส่วนที่ 2 ของแบบวัด

3. นำกิจกรรมทั้ง 5 หมวดหมู่มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม ส่งให้นักกิจกรรมบำบัดที่ปฏิบัติงานทางคลินิก จำนวน 10 คน จาก 5 ภูมิภาคของประเทศไทยเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหา ตามเกณฑ์ 3 ประการ ดังนี้คือ

3.1) ความถูกต้องในแง่การจัดหมวดหมู่

3.2) ความถูกต้องในแง่ของการเป็นที่รู้จัก

ของคนไทยโดยทั่วไป

3.3) ความถูกต้องในแง่ของการนำไปใช้

ในงานทางกิจกรรมบำบัดในประเทศไทย

4. นำข้อมูลจากการตรวจสอบความเที่ยงตรง มาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ

5. นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีทดสอบซ้ำกับ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ โดยแบ่งกลุ่มตามช่วงวัยต่างๆ ดังนี้คือ วัยรุ่นตอนต้น (อายุ 12-15 ปี) วัยรุ่นตอนกลาง (16-18 ปี) วัยรุ่นตอนปลาย (19-25 ปี) ผู้ใหญ่ ตอนต้น (26-40 ปี) และ ผู้ใหญ่ตอนปลาย (41-60 ปี) จำนวนช่วงอายุละ 30 คน รวมเป็น

150 คน วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficiency)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทย แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ตารางที่ 1-2)

ส่วนที่ 2 ผลการหาความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหาของแบบวัด ฯ (ตารางที่ 3 - 7)

ส่วนที่ 3 ผลการปรับปรุงแบบวัด ฯ (ตารางที่ 8)

ส่วนที่ 4 ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบวัด (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักกิจกรรมบำบัด จำแนกตามเพศ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และ ประเภทของผู้ป่วยที่ให้บริการ

ข้อมูลส่วนบุคคลของนักกิจกรรมบำบัด	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n=10)
เพศ		
ชาย	3	30.0
หญิง	7	70.0
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานทางกิจกรรมบำบัด		
4-8 ปี	5	50.0
9-13 ปี	3	30.0
14-18 ปี	2	20.0
ประเภทของผู้ป่วยที่ให้บริการ		
ผู้ป่วยทางกาย (ผู้ใหญ่)	9	90.0
ผู้ป่วยเด็ก	8	80.0
ผู้ป่วยจิตเวช	4	40.0
ผู้สูงอายุ	2	20.0

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างสำหรับทดสอบค่าความเชื่อมั่นแบบวัด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ศาสนาและอาชีพ

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n=150)
เพศ		
ชาย	62	41.33
หญิง	88	58.67
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	19	12.67
มัธยมศึกษา	67	44.67
อาชีวศึกษา	10	6.67
ปริญญาตรี	52	34.67
สูงกว่าปริญญาตรี	2	1.32
ศาสนา		
พุทธ	150	100.0
คริสต์	0	0
อิสลาม	0	0
อาชีพ		
ทำไร่ทำนา	0	0
รับจ้าง-กรรมกร	20	13.33
ค้าขาย	12	8.00
รับราชการ	21	14.00
นักเรียน นักศึกษา	94	62.67
ว่างงาน	1	0.68
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.32

ตารางที่ 3 แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดในกลุ่มกิจกรรมงานฝีมือ (Manual Skills) จำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ พร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบำบัดที่เห็นด้วย		
	เป็นงานฝีมือ	เป็นที่รู้จักๆ	นำไปใช้ได้
1. เย็บผ้า	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
2. ซ่อมรถ	7 (70%)	10 (100%)	7 (70%)
3. งานเย็บปักถักร้อย	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
4. ศิลปะตัดกระดาษ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
5. การทำรูปจำลอง	10 (100%)	8 (80%)	10 (100%)
6. งานไม้	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
7. งานเจียรนัยเพชรพลอย	10 (100%)	6 (60%)	6 (60%)
8. งานเครื่องหนัง	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
9. วาดรูป ระบายสี	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
10. งานกระเบื้องหินอ่อน	9 (90%)	2 (20%)	9 (90%)
11. งานถักไหมพรม	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
12. งานเครื่องปั้นดินเผา	10 (100%)	7 (70%)	9 (90%)

ตารางที่ 3 กลุ่มกิจกรรมงานฝีมือ พบว่า กิจกรรมกระเบื้องหินอ่อนมีผู้ไม่เห็นด้วยในแง่ของการเป็นที่รู้จักถึงร้อยละ 80 ขณะที่กิจกรรมงานเจียรนัยเพชรพลอยมีผู้ไม่เห็นด้วยในแง่ของการ

นำไปใช้ในงานทางกิจกรรมบำบัดร้อยละ 40 โดยให้เหตุผลของการไม่เห็นด้วยว่าเป็นกิจกรรมที่ทำได้ยาก วัสดุอันตราย มีราคาแพงและเสี่ยงต่อความเสียหาย

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดในกลุ่มกิจกรรมกีฬาฯ (Physical Sports) จำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ พร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบ่าบักที่เห็นด้วย		
	เป็นกิจกรรมกีฬาฯ	เป็นที่รู้จักๆ	การนำไปใช้ฯ
1. กอล์ฟ	10 (100%)	9 (90%)	8 (80%)
2. ฟุตบอล	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
3. วายน้ำ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
4. ปั่นจักรยาน	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
5. เบสบอล	10 (100%)	3 (30%)	9 (90%)
6. การบริหารร่างกาย	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
7. วอลเลย์บอล	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
8. บิลล์เลียด	9 (90%)	6 (60%)	9 (90%)
9. เทนนิส	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
10. บาสเกตบอล	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
11. ปิงปอง	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
12. โบว์ลิ่ง	10 (100%)	7 (70%)	9 (90%)

ตารางที่ 4 กลุ่มกิจกรรมกีฬาฯ พบว่ากิจกรรมเบสบอลมีผู้เห็นด้วยในแง่ของการเป็นที่รู้จักน้อยที่สุด คือ เพียง 3 คน หรือร้อยละ 30 รองลงมาคือ บิลล์เลียด และโบว์ลิ่ง คือร้อยละ 60 และ 70

ตามลำดับ โดยในส่วนของกิจกรรมโบว์ลิ่งมีผู้เสนอแนะให้เปลี่ยนเป็นกิจกรรมเปตองแทน เพราะนอกจากจะเป็นที่รู้จักแล้ว ยังหาสถานที่เล่นได้ง่ายกว่า

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดในกลุ่มกิจวัตรประจำวัน (Activity of Daily Living) จำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ พร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบำบัดที่เห็นด้วย		
	เป็นกิจวัตรประจำวัน	เป็นที่รู้จักๆ	การนำไปใช้ๆ
1. ซ่อมแซมเสื้อผ้า	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
2. รีดผ้า	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
3. กวาดถูพื้น	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
4. ซ่อมแซมเล็กๆ น้อยๆ ภายในบ้าน	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
5. ขับรถ	8 (80%)	10 (100%)	10 (100%)
6. บัดฝุ่น	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
7. ทำอาหาร	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
8. จ่ายตลาด	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
9. ตกแต่งบ้าน	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)
10. ซักผ้า	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
11. การแต่งตัว	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
12. ตกแต่งทรงผม/ ทำผม	9 (90%)	10 (100%)	10 (100%)

ตารางที่ 5 กลุ่มกิจวัตรประจำวัน พบว่าส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากนักกิจกรรมบำบัดที่ไม่ยอมรับมีเพียง 1-2 คน ในกิจกรรมซ่อมแซมเสื้อผ้า รีดผ้า โดยให้เหตุผลว่าจ้างคนอื่นทำ และในกิจกรรมตกแต่งบ้านและตกแต่งทรงผม โดยให้

เหตุผลว่าเป็นนันทนาการคือทำเพื่อความเพลิดเพลิน นอกจากนั้นในกลุ่มนี้ยังมีผู้เสนอกิจกรรมเพิ่มเติมอีก 4 กิจกรรม คือ การอาบน้ำ แปรงฟัน โยนหนวดและล้างหน้า

ตารางที่ 6 แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดในกลุ่มกิจกรรมการศึกษา และ วัฒนธรรม (Cultural/ Education) จำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ พร้อมเหตุผลและข้อเสนอแนะ

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบำบัดที่เห็นด้วย		
	เป็นกิจกรรมการศึกษา และวัฒนธรรม	เป็นที่รู้จัก	การนำไปใช้
1. ภาษา	10 (100%)	10 (100%)	9 (90%)
2. การเขียน	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
3. การบรรยาย	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
4. การอ่าน	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
5. การศึกษาทางสังคม	10 (100%)	7 (70%)	8 (80%)
6. ดนตรีคลาสสิก	10 (100%)	4 (40%)	10 (100%)
7. ประวัติศาสตร์	10 (100%)	7 (70%)	9 (90%)
8. วิทยาศาสตร์	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
9. การแสดงดนตรี	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
10. การเมืองการปกครอง	10 (100%)	10 (100%)	8 (80%)
11. คณิตศาสตร์	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
12. ศาสนา	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)

ตารางที่ 6 กลุ่มกิจกรรมการศึกษาและ วัฒนธรรม พบว่าในส่วนของการจัดหมวดหมู่และ การนำไปใช้ได้รับการยอมรับเกือบทั้งหมด ยกเว้น ในส่วนของการเป็นที่รู้จักมี 3 กิจกรรมที่มีนักกิจกรรม บำบัดบางส่วนไม่ให้การยอมรับคือ กิจกรรมดนตรี คลาสสิก การศึกษาทางสังคมและประวัติศาสตร์

มีผู้ไม่ยอมรับร้อยละ 60, 30 และ 30 ตามลำดับ โดยให้เหตุผลในแง่ของความแตกต่างด้านการ ศึกษาและงานอาชีพ รวมถึงในการศึกษาทางสังคม และประวัติศาสตร์บางเรื่องอาจเป็นชนวนให้เกิด ความขัดแย้งได้

ตารางที่ 7 แสดงผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดในกลุ่มกิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreations) จำแนกตามเกณฑ์ 3 ประการ พร้อมเหตุผลและ ข้อเสนอแนะ

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบำบัดที่เห็นด้วย		
	เป็นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม	เป็นที่รู้จัก	การนำไปใช้
1. การทำสวน	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
2. โฟโปกเกอร์	10 (100%)	3 (30%)	10 (100%)
3. การเข้าสมาคม	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
4. ฟังวิทยุ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
5. เดินรำ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
6. ดนตรีป๊อป	10 (100%)	5 (50%)	10 (100%)
7. โฟปริดจ์	10 (100%)	2 (20%)	10 (100%)
8. เกมต่อภาพ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
9. งานเทศกาล เช่น ลอยกระทง งานสงกรานต์	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
10. เกมที่เล่นได้คนเดียว	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
11. ภาพยนตร์	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
12. การเย็บเยียน	9 (90%)	9 (90%)	10 (100%)
13. หมากรุก	10 (100%)	8 (80%)	10 (100%)
14. ทำบาร์บีคิว	9 (90%)	6 (60%)	10 (100%)
15. การเดินทางท่องเที่ยว	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
16. งานเลี้ยง	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
17. การแสดงละคร	10 (100%)	7 (70%)	10 (100%)
18. เล่นหมากฮอส	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
19. การร้องเพลง	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
20. เล่นกอล์ฟ	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
21. สะสมสิ่งของ	10 (100%)	9 (90%)	10 (100%)
22. ถ่ายภาพ	10 (100%)	8 (80%)	10 (100%)
23. ดูทีวี	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
24. เข้าค่ายพักแรม	10 (100%)	7 (70%)	10 (100%)
25. การมีนัด	10 (100%)	6 (60%)	10 (100%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	จำนวนนักกิจกรรมบำบัดที่เห็นด้วย		
	เป็นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม	เป็นที่รู้จักๆ	การนำไปใช้ๆ
26. เกมต่อคำ	10 (100%)	5 (50%)	10 (100%)
27. เข้ากลุ่มบำเพ็ญประโยชน์	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
28. เปียโน	10 (100%)	6 (60%)	10 (100%)
29. ลูกเสือ/ เนตรนารี	10 (100%)	10 (100%)	9 (90%)
30. การละเล่นต่างๆ	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
31. ดึงกลอง	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)
32. สนทนา	10 (100%)	10 (100%)	10 (100%)

ตารางที่ 7 กลุ่มกิจกรรมนันทนาการทางสังคม พบว่ามีกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับในแง่ของการเป็นที่รู้จักน้อยที่สุด คือ ไพบริดจ์ คือร้อยละ 20 รองลงมาคือ ไฟโปคเกอร์ เกมต่อคำ ดนตรีป๊อบ ทำบาร์บีคิว การมีน้ด และเปียโนในจำนวนร้อยละ 30,

50, 50, 60 และ 60 ตามลำดับ โดยให้เหตุผลว่าเป็นการพบนั่นใน 2 กิจกรรมแรก ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ไม่ได้ให้เหตุผลของการไม่ยอมรับ แต่ก็ให้ข้อเสนอแนะในส่วนของดนตรีป๊อบและเปียโนว่าน่าจะเปลี่ยนเป็นดนตรีประจำภูมิภาค หรือดนตรีไทยแทน

ตารางที่ 8 แสดงผลการปรับปรุงแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist เป็นฉบับภาษาไทยทั้งฉบับ

ชื่อ.....เพศ ชาย หญิง อายุ .....ปี
 การศึกษา .....อาชีพ.....
 ที่อยู่.....โทร.....
 กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

กิจกรรม	ระดับความสนใจ			กิจกรรม	ระดับความสนใจ		
	ชอบมาก	เฉยๆ	ไม่ชอบ		ชอบมาก	เฉยๆ	ไม่ชอบ
1. การทำสวน				4. เข้าร่วมสมาคม			
2. เย็บผ้า				5. ฟังวิทยุ			
3. ภาษา				6. ซ่อมรถ			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความสนใจ			กิจกรรม	ระดับความสนใจ		
	ชอบ มาก	เฉยๆ	ไม่ ชอบ		ชอบ มาก	เฉยๆ	ไม่ ชอบ
7. การเขียน				34. เปตอง			
8. เดินรำ				35. หมากฮอส			
9. งานเย็บปักถักร้อย				36. การร้องเพลง			
10. กอล์ฟ				37. ซ่อมแซมเล็กๆ น้อยๆ			
11. ฟุตบอล				38. บริหารร่างกาย			
12. เกมสื่อดิจิทัล				39. วอลเลย์บอล			
13. งานเทศบาล				40. งานไม้			
14. เกมสื่การเล่นคนเดียว				41. บิลล์เลียด			
15. ภาพยนตร์				42. ขับรถ			
16. การบรรยาย				43. บัดฟัน			
17. ว่ายน้ำ				44. งานเจียรนัยเพชรพลอย			
18. โบว์ลิ่ง				45. เทนนิส			
19. การเย็บเย็บเย็บ				46. ทำอาหาร			
20. ซ่อมแซมเสื้อผ้า				47. บาสเกตบอล			
21. หมากฮุก				48. ประวัติศาสตร์			
22. ทำบาร์บีคิว				49. เล่นกีตาร์			
23. การอ่าน				50. วิทยาศาสตร์			
24. การเดินทางท่องเที่ยว				51. สะสมสิ่งของ			
25. ศิลปะทัศนกรรม				52. ปิงปอง			
26. งานเลี้ยง				53. งานเครื่องหนัง			
27. การแสดงละคร				54. จำหน่าย			
28. บันจี้กระดาน				55. ถ่ายภาพ			
29. รีดผ้า				56. วาดรูประบายสี			
30. การศึกษาเรื่องทางสังคม				57. ดูทีวี			
31. ดนตรีไทย				58. การแสดงดนตรี			
32. กวาดหญ้า				59. งานเครื่องปั้นดินเผา			
33. การทำรูปจำลอง เช่น ทำ รูปบ้านจำลอง, หุ่นจำลอง, ทำรถจำลอง ฯลฯ				60. เข้าค่ายพักแรม			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

กิจกรรม	ระดับความสนใจ			กิจกรรม	ระดับความสนใจ		
	ชอบมาก	เฉยๆ	ไม่ชอบ		ชอบมาก	เฉยๆ	ไม่ชอบ
61. ซักผ้า				69. ลูกเสือเนตรนารี			
62. การมีนัด				70. การเล่นเกมต่างๆ			
63. การเมืองการปกครอง				71. การแต่งหน้า			
64. เกมสื่ต่อคำ				72. งานถักไหมพรม			
65. ตกแต่งบ้าน				73. ทำผม/ตกแต่งทรงผม			
66. คณิตศาสตร์				74. ศาสนา			
67. การเข้ากลุ่มบำเพ็ญประโยชน์				75. ดึงลอม			
68. เปียโน				76. สนทนา			

กรุณาระบุชื่อกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจ (แต่ไม่มีในรายการข้างต้น)

.....

.....

กรุณابอกถึงงานอดิเรกหรือกิจกรรมยามว่างตั้งแต่วัยเด็กถึงปัจจุบัน

.....

.....

ตารางที่ 9 แสดงผลการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดในแต่ละกลุ่มกิจกรรมและแบบวัดทั้งฉบับ ในบุคคลช่วงวัยต่างๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01

กลุ่มกิจกรรม	ค่า r ของแต่ละกลุ่มกิจกรรม แบ่งตามกลุ่มอายุ (ปี)					ค่า r ของแบบวัดทั้งฉบับ แบ่งตามกลุ่มอายุ (ปี)				
	12-15	16-18	19-25	26-40	41-60	12-15	16-18	19-25	26-40	41-60
งานฝีมือ	0.995	0.806	0.919	0.796	0.677					
กีฬา	0.979	0.973	0.924	0.684	0.859					
กิจวัตรประจำวัน	0.991	0.922	0.949	0.898	0.931	0.983	0.912	0.952	0.855	0.881
การศึกษาและวัฒนธรรม	0.969	0.953	0.935	0.908	0.862					
นันทนาการทางสังคม	0.983	0.921	0.970	0.883	0.931					

วิจารณ์

ผลการศึกษาค้างนี้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงอยู่ในระดับสูง กล่าวเฉพาะในแง่ของค่าความเชื่อมั่น ถือว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของนักศึกษากิจกรรมบำบัดชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2543 ที่ได้ทดสอบกับผู้อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ อายุระหว่าง 12-15 ปี 16-18 ปี 19-25 ปี 26-40 ปี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93⁷ 0.73⁸ 0.93⁹ 0.86¹⁰ ส่วนกลุ่มอายุ 41-60 ปี มีความแตกต่างจากการศึกษาของวสันต์ แสงเมือง ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.69¹¹ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ของวสันต์ แสงเมืองได้ใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งใช้วิธีที่แตกต่างไปจากการใช้แบบวัดความสนใจโดยทั่วไปที่จะต้องให้วิธีสัมภาษณ์และคอยอธิบายเมื่อผู้รับการทดสอบไม่เข้าใจ ทำให้ค่าความเชื่อมั่นที่ได้แตกต่างไปจากการศึกษาครั้งนี้ที่ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลเหมือนกันในทุกกลุ่มอายุ

การศึกษาค้างนี้บ่งชี้ว่านักกิจกรรมบำบัดสามารถนำแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทยไปใช้กับผู้รับบริการกิจกรรมบำบัดในประเทศไทยได้ โดยเฉพาะนักกิจกรรมบำบัดที่ทำงานตามแนวแบบจำลองกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายของมนุษย์ (Model of Human Occupation) อย่างไรก็ดี ในการนำแบบวัดนี้ไปใช้ยังมีข้อจำกัดอยู่บางประการ ประการแรกหากพิจารณาจากรายชื่อกิจกรรมในส่วนที่ 2 ของแบบวัดจะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่อยู่ในบริบทของงานกิจกรรมบำบัดในโรงพยาบาลเป็น

ส่วนใหญ่ ไม่ได้ครอบคลุมหรือเจาะลึกไปในกลุ่มอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากนั้นหากพิจารณาอัตราส่วนของกิจกรรมทั้ง 5 กลุ่ม ก็พบว่าในบัญชีรายชื่อมีกิจกรรมนันทนาการทางสังคมถึง 29 กิจกรรม ในขณะที่ในกลุ่มอื่นๆ มีเพียง 11-12 กิจกรรม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมนันทนาการมีธรรมชาติที่สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจของบุคคลได้ดีกว่ากิจกรรมกลุ่มอื่นๆ ดังการศึกษาของผกาพรรณ สุทธิวงศ์¹² ที่พบว่ากิจกรรมยามว่างหรือนันทนาการ สามารถแยกความแตกต่างระหว่างความสนใจของคนปกติและผู้ป่วยจิตเวชได้ดีกว่ากิจกรรมการทำงานและการดูแลรักษาตนเอง ดังนั้นแบบวัดชนิดนี้จึงเหมาะสำหรับงานกิจกรรมบำบัดในประเทศไทยเท่านั้น

ประการที่สอง ในแง่ความถูกต้องแม่นยำในการวัด แม้ผลการศึกษาค้างนี้จะได้ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงในระดับสูง แต่ก็ได้หมายความว่าเมื่อนำไปใช้แล้วจะบอกถึงความสนใจที่แท้จริงของผู้รับบริการเสมอไป เพราะลักษณะการใช้แบบวัดเป็นลักษณะของการให้ผู้รับการทดสอบรายงานตนเอง (self report) ซึ่งหากผู้รับการทดสอบยังไม่รู้จักตนเองดีพอ เช่น ไม่ทราบว่สิ่งที่คุณชอบนั้นตนรู้สึกชอบจริงๆหรือไม่ หรือแม้แต่ผู้รู้จักตนเองดีพอ ข้อมูลที่ได้ก็ยังมีโอกาสขาดความสมบูรณ์ได้ เพราะความชอบของแต่ละคนอาจขึ้นกับช่วงเวลาได้ เช่น ผู้ที่บอกว่าชอบเล่นเทนนิส เขาอาจชอบเล่นในตอนเช้า กลางวัน หรืออาจเป็นตอนเย็นอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น เกี่ยวกับมิติด้านเวลา โรเจอร์ส (Rogers) ได้กล่าวว่าเนื่องจากแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist เป็นการวัดโดยให้ผู้รับการทดสอบพิจารณาเหตุการณ์ย้อนหลัง (Retrospective measurement techniques) ซึ่งอาจย้อนหลังไป 1, 2, 3 หรือ 5 ปี ในกรณีของผู้ที่มีปัญหาด้านความจำ หรือเด็กอายุ

12-15 ปี ซึ่งหากย้อนไป 3-5 ปี ซึ่งพัฒนาการด้านความสนใจยังพัฒนาไม่เต็มที่ ค่าที่ได้อาจไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงได้เช่นกัน⁶

ประการที่สาม ความสนใจเป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก (feeling) เป็นข้อมูลในเชิงคุณภาพบ่อยครั้ง ที่ความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้ไม่ได้ขึ้นกับแบบวัดเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับบริบทต่างๆ ทางสังคม ดังนั้น ในการนำแบบวัดความสนใจไปใช้จึงควรพิจารณาให้รอบคอบ โดยพิจารณาข้อมูลทุกส่วนของแบบวัดรวมถึงข้อมูลอื่นๆ มาประกอบกัน ไม่ควรใช้เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น อนึ่งเนื่องจากการพัฒนาแบบวัดในครั้งนี้เป็นเพียงทดสอบค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จึงยังไม่สามารถกล่าวได้เต็มที่ว่าเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสมบูรณ์ ควรมีการทดสอบด้านอื่นเพิ่มเติม เช่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและการทำอำนาจจำแนก เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณนักกิจกรรมบำบัด ผู้ให้การอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการทดสอบค่าความเชื่อมั่นและคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในเรื่องนี้

บรรณานุกรม

- Kielhofner G. A Model of Human Occupation: Theory and Application. 2nded. Baltimore: William & Wilkins, 1995.
- Rogers JC. Occupational therapy service for Alzheimer's disease and related disorders. Am J Occup Ther, 1986; 40: 822.
- Chafee BS. Occupational Therapy: Introductory Concepts. Baltimore: The C,V, Mosby, 1989.
- Swarbrick P. Wellness: A model for Personal and Professional Practice. The AOTA Annual Conference in Orlando, April, 1997.
- Hopkins HL. Willard and Spackman's Occupational Therapy. 5th ed. Philadelphia: JB Lippincott, 1978: 6-7.
- Rogers JC. The NPI Interest Checklist. In: Hephill BJ (ed). Mental Health Assessment: An Integration Approach to the Evaluation Process. 2nd ed. New York: Slack Inc, 1988: 98-99.
- สุธาทิพย์ เรืองเศรษฐี. การหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทย ในกลุ่มวัยรุ่นตอนต้น อายุ 12-15 ปี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ปิยะมาศ ศรีโพธิ์ทอง. การหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทยในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลาง อายุ 16-18 ปี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- วราภรณ์ ส่ำสมบูรณ์ชัย. การหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทย ในกลุ่มวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 19-25 ปี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์-

- บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
10. สงกรานต์ สมมิตร. การหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทย ในกลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 25-40 ปี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์-บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
  11. วสันต์ แสงเมือง. การหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัดความสนใจ NPI Interest Checklist ฉบับภาษาไทย ในกลุ่มวัยกลางคน อายุ 41-60 ปี ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์-บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
  12. ผกาพรรณ สุทธิวงศ์. การเปรียบเทียบความสนใจในการทำกิจกรรมระหว่างผู้ป่วย Schizophrenia โรงพยาบาลสวนปรุง กับคนปกติ. ภาคนิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต (กิจกรรมบำบัด) คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.